

REFERAT §17, stk. 4 udvalg for bæredygtig udvikling i Flodbyen og Randers Kommune d. 03-12-2024

Mødedato Tirsdag d. 03. december 2024 kl. 16:00

Mødested D.3.39

Mødedeltagere Daniel Madié, Karen Lagoni, Anker Boje, Anders Henrik
Jensen, Frida Valbjørn Christensen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden..... 3

Klima og Event..... 4

Energistrategi..... 6

Året der er gået..... 10

Gensidig orientering..... 12

Kommende punkter..... 13

Godkendelse af dagsorden

BESLUTNING

Godkendt.

Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i sagens behandling.

Rina Hansen deltog ikke i sagens behandling.

Pernille Lindkvist Malloul deltog ikke i sagens behandling.

Tina Mariager Jensen deltog ikke i sagens behandling.

RESUMÉ

Randers Festuge afholdes årligt i august i Randers midtby. Festugen arbejder med bæredygtighed som et udviklingspunkt i festugens vision.

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til §17 stk. 4 udvalget for bæredygtig udvikling i Flodbyen og i Randers Kommune

1. at udvalget afgiver bemærkninger til Randers Festuges arbejde med klima.

BESLUTNING

Udvalgets bemærkninger er vedlagt sagen.

Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i sagens behandling.

Rina Hansen deltog ikke i sagens behandling.

Pernille Lindkvist Malloul deltog ikke i sagens behandling.

Tina Mariager Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Randers Festuge afholdes i løbet af august hvert år. Festugen planlægges af Randers Kommunes eventsekretariat i samarbejde med borgere, foreninger, kulturaktører og alle andre der har lyst til at bidrage til den årlige folkefest. Festugen har således fællesskabet og samarbejdet på tværs i centrum. Festugens stærke fællesskaber og fokus på folkelighed indebærer, at arrangementet har et særligt potentiale for at bidrage til den bæredygtige dannelse og sætte fokus på temaet blandt borgerne.

Randers Festuges vision nævner bæredygtighed som et udviklingspunkt for festivalen i de kommende år. Det betyder, at bæredygtighed skal tænkes ind i alle festugens produkter og arrangementer for eksempel ved:

- Transport
- Madspild
- Ressourceoptimering
- Innovation
- Kommunikation overfor deltagere i festivalen

Randers Festuge er desuden en del af Klimaplanen hvor festugen har fået til opgave at inspirere til klimahandling både for byens arrangører, gæster, beslutningstagere, virksomheder, sponsorer og organisationer. Et gennemgående tema kan være "bæredygtig handling skaber forvandling". Det kan også bidrage til at styrke festugens profil.

I festugen 2024 kom fokus på bæredygtighed bl.a. til udtryk ved Klimadag i No. 17, hvor der var boder og indslag, der havde klima og bæredygtighed som fællesnævner. Bæredygtighedsudvalget havde også en egen stand på dagen. Derudover blev der afholdt en paneldebat, hvor repræsentanter fra erhvervslivet diskuterede den fremtidige grønne kommune fra et erhvervsperspektiv.

Vi forventer, at festugen 2025 vil blive fyldt med endnu flere begivenheder med bæredygtighed i fokus.

På udvalgsmødet vil Eventchef Mette Bertelsen præsentere arbejdet med klima i Randers Festuge for udvalget.

ØKONOMI

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Energistrategi

RESUMÉ

Energistrategien er forarbejdet til en ny energiplan og skal sætte retning for den fremtidige udvikling af vedvarende energi, og det samlede energisystem i Randers Kommune. Samtidigt skal både energistrategien og energiplanen kunne rummes i den kommende revision af klimaplanen og kommuneplanen. Energistrategiarbejdet er igangsat af byrådet i januar, og forvaltningen har samarbejdet med Aalborg Universitet om arbejdet.

Energistrategien fremlægger forslag til principper for en fremtidig udbygning af energianlæg i Randers Kommune, så der opnås mere lokalt ejerskab, mere værdiskabelse, arealforbruget mindskes og kulstofbalancen styrkes. Randers Kommune har med energistrategien et ønske om at kunne blive selvforsynende med energi og derefter blive klimaneutral inden 2045. Energistrategien udmøntes efterfølgende i en mere konkret energiplan, som forventes fremlagt i starten af 2025.

§17, Stk. 4 udvalget for bæredygtig udvikling i flodbyen og Randers, har på mødet den 10. september 2024 senest afgivet bemærkninger til indhold af principper.

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til §17 stk. 4 udvalget for bæredygtig udvikling

1. at udvalget afgiver bemærkninger til energistrategien

BESLUTNING

Udvalget drøftede sagen.

Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i sagens behandling.

Rina Hansen deltog ikke i sagens behandling.

Pernille Lindkvist Malloul deltog ikke i sagens behandling.

Tina Mariager Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Byrådet vedtog i januar 2024 (pkt. 11 og 12) at igangsætte udarbejdelse af "Energistrategi Randers" og arbejde for en styrkelse af energifællesskaber. Forvaltningen har derefter i samarbejde med Aalborg Universitet arbejdet med begge områder. Energistrategiens principper og indhold er blevet behandlet i bæredygtighedsudvalget d. 10 september og forslag til strategi blev behandlet og sendt i høring af byrådet d. 28. oktober. Høringsfristen er

7. januar 2025. Bæredygtighedsudvalgets bemærkninger til principper og indhold er vedlagt sagen.

Bæredygtighedsudvalget har nu mulighed for at afgive bemærkninger til den endelige strategi.

Energistrategien

Energistrategi Randers er forarbejdet til en ny energiplan og sætter retningen for den fremtidige udvikling af vedvarende energi, og det samlede energisystem i Randers Kommune. Samtidig skal både energistrategien og energiplanen kunne rummes i den kommende revision af klimaplanen og kommuneplanen.

Energistrategi Randers har som bærende tema at arbejde for klimaneutralitet i 2045. For at det kan lykkes, indeholder energistrategien et scenarie for selvforsyning af energi inden 2045, og efterfølgende mulighed for eksport af grøn energi.

Lovgivning

Siden januar 2024 er der kommet ny lovgivning, nye vejledninger og nye afgørelser, som har haft direkte indvirkning på mulighederne for udbygning af vedvarende energi og lokalt ejerskab til vedvarende energi. Kommunens mulighed for at stille krav om lokalt ejerskab er blevet begrænset. Det ændrer dog ikke på, at der stadig er mulighed for lokal værdiskabelse og ejerskab via lokale initiativer. Energistrategi Randers har derfor en overordnet tilgang til vedvarende energi og definerer de principper, som vil sætte retning for fremtidige energiprojekter, for at klimaneutralitet også er en realistisk mulighed.

Klimaneutralitet er tæt forbundet med kommunens arealdisponering, da sol- og vindenergi optager arealer og der med regeringsaftalen om den grønne trepart fra nationalt hold, bliver inddraget flere arealer til skovrejsning og udtagning af lavbundslande.

Energistrategi Randers påvirkes af meget anden planlægning, og viser alene retningen for fremtidige beslutninger om vedvarende energianlæg. Energistrategi Randers skal samtidig opnå mest muligt værdiskabelse på flest mulige områder.

Vedvarende energi vil i fremtiden være en af flere bærende søjler i en bæredygtig balance i det samlede energisystem, så byer, erhverv, åbent land, landbrug, skove og vild natur kommer i balance. Derved kan klimaneutralitet i 2045 blive en realistisk mulighed.

Energifællesskaber

Energifællesskaber og lokalt ejerskab til vedvarende energi er med ankestyrelsens afgørelse i sagen fra Tønder blevet et juridisk mere afklaret område. Øget lokalt ejerskab til vedvarende energi, kan i fremtiden ske via ejerskab til jorden eller via ejerskab til de opstillede energianlæg, og skal derudover ske på alm. markedsvilkår. Modeller for Energifællesskaber handler derfor om muligheden for at eje i fællesskab. Forvaltningen vil arbejde for at området sikres én indgang for borgerne.

Aalborg Universitet arbejder løbende på energistrategiens 2045 scenarier, og vil afslutte deres arbejde ultimo 2024. Energistrategi Randers er derfor af overordnet og strategisk karakter, og

den mere detaljerede planlægning af vedvarende energi vil blive en del af indholdet i energiplanen og klimaplanen som kommer til politisk behandling primo 2025.

Principperne i Energistrategi Randers handler om at få skabt balance, så der er grundlag for at være selvforsynende med energi, samt kunne forædle biomasse til fossile brændstoffer, så den del af energiforbruget som ikke kan elektrificeres, kan forsynes med fossilfri brændstof fra egenproduktion inden for kommunegrænsen.

Principper

De foreslåede principper i energistrategien er:

- Visionen er klimaneutralitet i 2045 for scope 1 og 2
- Målet er selvforsyning, og derefter eksport af vedvarende energi
- Sikre mere lokalt ejerskab og øge værdiskabelsen i kommunen
- At CO₂ udledningen skal reduceres mest muligt
- At arealforbruget til vedvarende energi (VE) skal minimeres mest muligt
- At biomasseforbruget til energi, skal være bæredygtigt
- At overskudsvarmen skal opsamles, når det giver mening
- At biogent CO₂ skal opsamles
- At industritage skal bruges til solceller

Alle tilgængelige stedbundende ressourcer skal i spil ved selvforsyning. Biomassen skal bruges i en bæredygtig balance, hvor det er den mulige egenproduktion af biomasse, som er bestemmende for det maksimale forbrug af biomasse inden for kommunegrænsen. Selvforsyning ved hjælp af sol, vind og biomasse er grundstenene i energiproduktionen. Efterfølgende giver de tre grundsten mulighed for at producere forskellige grønne brændstoffer og gasser.

El fra sol og vind samt biogas fra biomasse, kan i forskellige kombinationer og processer blive til grønne flydende brændstoffer, som er nødvendige for en grøn omstilling af transport, fly, skibe og industri. Uden produktion af de flydende grønne brændstoffer og gasser, bliver Randers Kommune som samfund ikke reelt selvforsynende, men vil fortsat være afhængig af import fra andre producenter.

Randers Kommune som virksomhed vil via egne indkøb løbende udfase kommunens fossile energiforbrug. Kommunen ønsker at understøtte udviklingen med aktiv deltagelse i lokale ejer- og energifællesskaber og aktivt arbejde for fossilfri energiforbrug i selskaber, hvor kommunen har ejerandele og/eller har bestemmelsesret.

Kommunens indkøbspolitik er værktøjet til at nå målet, da det er indkøbspolitikken, som bestemmer hastigheden imod et fossilfrit energiforbrug for kommunen som virksomhed. Kommunens handlinger og aktiviteter til at nå målet beskrives i Klimaplan Randers.

Ang. bilaget "Energistrategi Randers" så vil layoutet af strategien blive opdateret efter den

politiske behandling, så offentligheden får adgang til en færdig layoutet udgave.

ØKONOMI

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Året der er gået

RESUMÉ

Bæredygtighedsudvalget evaluerer året der er gået og drøfter fokus for 2025.

INDSTILLING

Forvaltningen indstiller til §17 stk. 4 udvalget for bæredygtig udvikling i Flodbyen og i Randers Kommune

1. at udvalget drøfter fokus for 2025.

BESLUTNING

Udvalget godkendte fokus for 2025 og ændrede fokus på "Landbrug" til "Landbrug og arealanvendelse".

Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i sagens behandling.

Rina Hansen deltog ikke i sagens behandling.

Pernille Lindkvist Malloul deltog ikke i sagens behandling.

Tina Mariager Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

I 2024 har bæredygtighedsudvalget afholdt 9 møder. Der har undervejs været lagt særligt vægt på de 4 fokusområder for året. De fire fokusområder for 2024 var:

- Flodbyen
- Energi
- Borgernes reduktion af CO2
- Den grønne omstilling i erhvervslivet

Sager i 2024

Bæredygtighedsudvalget afgiver løbende bemærkninger til sager og det er praksis at udvalget i de fleste sager inddrages meget tidligt i processen. I løbet af året af udvalget bl.a. arbejdet med følgende større sager:

- Møbelcirklen
- Klimapris til foreninger og fællesskaber
- Erhvervspolitik

- Klimabroforbindelsen
- Status på Klimaplanen
- Opdatering af klimaplanen
- Arkitekturpolitik
- Igangsættelse af plangrundlag for ny bebyggelse ved Randers Busterminal
- Klima på skoleområdet
- Status på energistrategi
- Mobilitet

Forvaltningen har udarbejdet en oversigt over sagerne udvalget har været igennem i løbet af året med tilbagemeldinger på sager. En række sager er stadig i proces og udvalget vil modtage tilbagemeldinger i løbet af 2024.

I 2025 foreslår forvaltningen, at der følges op på de fokusområder udvalget har haft i de forløbne år, og at der samtidigt lægges særligt vægt landbruget.

På mødet vil kommunaldirektør Jesper Kaas Schmidt fremlægge evaluering af 2023 og forslag til temaer for det kommende år.

ØKONOMI

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Gensidig orientering

RESUMÉ

Udvalget drøfter sager til gensidig orientering.

BESLUTNING

Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i sagens behandling.

Rina Hansen deltog ikke i sagens behandling.

Pernille Lindkvist Malloul deltog ikke i sagens behandling.

Tina Mariager Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Kommende punkter

RESUMÉ

Kommende punkter.

BESLUTNING

Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i sagens behandling.

Rina Hansen deltog ikke i sagens behandling.

Pernille Lindkvist Malloul deltog ikke i sagens behandling.

Tina Mariager Jensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Kommende punkter tilføjes ved næste udvalgsmøde på baggrund af udvalgets fokus for 2025.